

Beslutsnivå och datum	Kommunfullmäktige 2024-09-23, § 161
Diarienummer	KS 2024-297
Ersätter	Policy mot mutor för Norrtälje kommun, antagen av kommunfullmäktige den 12 juni 2017, § 137
Giltighet	Tillsvidare
Ansvar	Kommunfullmäktige

Policy mot korruption och otillåten påverkan, Norrtälje kommun

Inledning

Demokrati, rättssäkerhet och effektivitet är grundläggande värden för all offentlig verksamhet. Tilltron till våra demokratiska institutioner bygger på att medborgarna uppfattar institutionerna som opartiska och sakliga.

Norrtälje kommun, tillsammans med de kommunala bolagen, har verksamheter inom många områden. Medarbetare och förtroendevalda kan bli utsatta för påverkansförsök av olika slag och det är viktigt att veta var gränsen går mellan vad som är tillåtet och vad som inte är det. Till påverkansförsök räknas bland annat mutor, hot, våld, trakasserier, förolämpningar, skadegörelse, otillbörlig fotografering och okvädningsord.

Korruption och otillåten påverkan ger inte bara ekonomiska konsekvenser utan påverkar legitimiteten för det politiska systemet samt synen på förtroendevalda, tjänstepersoner och kommunens varumärke. Det är därför viktigt att kommunens medarbetare, chefer och förtroendevalda är medvetna om risken för att utsättas för påverkansförsök, känner igen varningssignaler och vet hur de ska agera om de misstänker eller upptäcker korrupta händelser eller påverkansförsök.

Allt arbete i kommunens verksamheter ska präglas av objektivitet och opartiskhet samt utgå från kommunens värdegrund:

- invånaren först
- allas lika värde
- höga förväntningar

Alla företrädare för Norrtälje kommun ansvarar för att upprätthålla ett högt förtroende hos allmänheten och ska bidra till arbetet med att förebygga och förhindra korruption och otillåten påverkan.

Definitioner¹

Korruption är att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en tjänsteperson eller förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, till exempel fatta ett annat beslut inom ramen för myndighetsutövning eller välja att inte polisanmäla händelser.

Otillåten påverkan omfattar även situationer där kriminella nätverk använder så kallade möjliggörare, det vill säga anställda som har en långsiktig kontakt med kriminella nätverk och som använder sitt yrke eller kommunens lokaler, fordon eller mandat för att hjälpa personer i kriminella nätverk.

Korruption och otillåten påverkan kan vara olagliga handlingar, men också olämpligt agerande. En händelse betecknas som otillåten påverkan om den drabbade uppfattar att syftet var att påverka tjänsteutövningen.

Syfte och mål

Syftet med denna policy är att stärka Norrtälje kommuns arbete för att förebygga och förhindra korruption och otillåten påverkan. Arbetet mot korruption och otillåten påverkan ska vara strategiskt och ske genom upprätthållande av tydliga styrdokument, utbildning och intern kontroll. Policyn ska vara vägledande för både anställda och förtroendevalda. Till policyn ska finnas riktlinjer som närmare beskriver olika former av korruption och otillåten påverkan. Riktlinjerna ska också klargöra hur medarbetare, chefer och förtroendevalda ska agera vid misstanke om eller upptäckt av korruption eller påverkansförsök samt vilka åtgärder som ska vidtas när avvikelser inträffar.

Målet med denna policy är att Norrtälje kommuns olika verksamheter ska bedriva ett aktivt arbete mot korruption och otillåten påverkan, vilket bland annat innebär att arbeta förebyggande, implementera och upprätthålla riskbaserade och adekvata styr- och kontrollprocesser för att hantera risker för korruption och otillåten påverkan samt ha system för incidenthantering. En antikorrptionskultur ska genomsyra alla verksamheter. Alla medarbetare, chefer och förtroendevalda ska ha kunskap om hur de kan förebygga otillåten påverkan samt hur de ska agera om de utsätts för påverkansförsök.

Policyn ska även fungera som underlag för arbetsplatsdiskussioner om hur medarbetare kan agera i olika situationer där risk för korruption och otillåten påverkan kan förekomma. Verksamhetsanpassat material för arbetsplatsdiskussioner ska tas fram, som komplement till kommunens policy och riktlinjer.

Omfattning

Denna policy, med kompletterande riktlinjer, är avsedd att gälla för hela kommunkoncernen. De kommunägda koncernbolagen ska i tillämpliga delar följa policyn, i enlighet med gällande generella ägardirektiv för NKAB med dotterbolag. För kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) får policyn giltighet genom att den fastställs av beslutande organ för KSON.

Alla former av korruption och otillåten påverkan omfattas av policyn och riktlinjerna.

Under rubriken *Relaterade styrdokument* listas närliggande områden, som inte omfattas av denna policy men där det finns styrdokument som alla medarbetare, chefer och förtroendevalda ska ha

---

¹ Det saknas allmänt vedertagna definitioner av begreppen korruption och otillåten påverkan. Beskrivningarna i detta avsnitt utgår från de definitioner som används av Statskontoret och SKR. Definitionen av begreppet möjliggörare är hämtad från Brottsförebyggande rådet, Brå:s rapport *Mojliggörare för kriminella nätverk*, 2024

kännedom om.

Genomförande och uppföljning

Alla medarbetare, chefer och förtroendevalda inom kommunen ska ta del av denna policy, med kompletterande riktlinjer. Detta kan lämpligen ske vid anställning, introduktion av nyanställda och på arbetsplatsträffar. Policyn ska även finnas tillgänglig i kommunens författningssamling.

Varje nämnd, bolag och stiftelse där Norrtälje kommun är förvaltare, eller utser majoriteten av styrelsen ansvarar för att denna policy är känd och efterlevs i de egna verksamheterna.

Efterlevnaden ska följas upp genom regelbundna kontroller, detta kan lämpligen ske i samband med internkontroll. Resultatet av genomförda kontroller ska återrapporteras till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att behov av utbildning i frågor om korruption och otillåten påverkan, samt stöd till kommunens verksamheter vid genomförande av policyn, tillgodoses inom kommunen för både förtroendevalda och anställda.

Kommunstyrelsen ansvarar för att säkerställa att det finns lämpliga system för incidentrapportering samt rutiner för dokumentation av avvikelser.

Kommunstyrelsen ansvarar för att policyn följs upp regelbundet och revideras vid behov.

Kommunstyrelsen beslutar om kommunens riktlinjer mot korruption och otillåten påverkan. Genom sin ledningsfunktion har kommunstyrelsen uppsikt över övriga nämnders arbete mot korruption och otillåten påverkan.

Relaterade styrdokument

Som komplement till denna policy ska riktlinjer mot korruption och otillåten påverkan tas fram, som närmare beskriver olika former av korruption och otillåten påverkan.

Policyn har även kopplingar till ett flertal styrdokument inom närliggande områden.

Policydokument ska som utgångspunkt kunna gälla på lång sikt. Av det skälet är det inte möjligt att uttömmande lista alla styrdokument med kopplingar till policyn, eftersom styrdokument kan ändras eller upphävas och nya styrdokument kan tillkomma. Det är dock viktigt att alla medarbetare, chefer och förtroendevalda har kännedom om gällande styrdokument inom följande områden:

- Representation, sponsring och gåvor
- Inköp och upphandling (gäller vid utförande av inköp och upphandling inom alla verksamheter inom kommunkoncernen)
- Bidrag och stöd till externa verksamheter, exempelvis föreningsbidrag och näringslivsstöd
- Brottsförebyggande arbete och säkerhetsarbete
- Arbetsmiljö
- Bisysslor
- Visselblåsning
- Rutiner och riktlinjer för myndighetsutövning, däribland tillståndsgivning, tillsyn och beslut om insatser. Exempel på myndighetsutövning i kommunens verksamheter är handläggning av ärenden om insatser inom socialtjänsten, betyg i skolverksamheten samt detaljplaner, bygglov och andra tillstånd inom samhällsbyggnadsområdet
- Delegation och attestering
- Relevanta styrande dokument för de kommunala bolagens verksamheter (ägardirektiv m.m.) samt för KSON:s verksamheter.

Förhållningssätt

Denna policy innebär att:

- Kommunens styrdokument om korruption och otillåten påverkan ska vara kända för alla anställda, uppdragstagare och förtroendevalda.
  - Förtroendevalda, anställda, uppdragstagare och andra personer knutna till kommunens verksamhet har ett ansvar för att ta till sig och efterleva policyn.
  - Förtroendevalda, anställda, uppdragstagare och andra personer knutna till kommunens verksamhet verkar på kommunmedlemmarnas uppdrag och ska alltid uppträda korrekt i alla kontakter med omvärlden.
  - Förtroendevalda, anställda, uppdragstagare och andra personer knutna till kommunens verksamhet ska alltid handla på ett sådant sätt att de inte kan misstänkas för att påverkas av ovidkommande hänsyn eller intressen i sitt arbete.
  - En anställd eller förtroendevald i kommunen får aldrig missbruka sin ställning.
  - Kunskap om vad som är tillåtet respektive otillåtet inom områdena korruption och otillåten påverkan ska vara god i hela organisationen.
  - Alla kommunens verksamheter, samt de kommunala bolagens och KSON:s verksamheter, ska ha processer för att förebygga och hantera påverkansförsök så att dessa inte tillåts påverka verksamheten eller de anställdas arbetsmiljö.
  - Alla rapporteringar om misstänkt korruption eller otillåten påverkan ska tas på allvar och utredas. I de fall utredning visar att något otillbörligt har skett ska det inträffade dokumenteras och leda till åtgärder.
  - I de fall utredning visar att ett brott har begåtts, eller kan misstänkas ha begåtts, ska det inträffade polisanmälas.
-